

Asia: VN/9807/2026

Lausuntopyyntö valtiovarainministeriön asetuksessa säädettävistä hyvinvointialueen taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista koskien tilikautta 2027

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot ehdotettaviin muutoksiin

-

Palveluluokitus HHTPP

Kommentit muutoksiin

-

Investointisuunnitelma HHIS

Yleiset kommentit muutoksiin ja aikataulumuutokseen (31.12 -> 31.5.)

-

Kommentit taulukkoon hs-t01: vastausvaihtoehtojen rajaus ja palveluryhmittely

Kommentit

-

Kommentit taulukkoon hs-t02: täydentävät tiedot ja tekstiosan erillisraportoinnista luopuminen

Kommentit

-

Kommentit taulukkoon hs-t03: pitkäaikaisten hyödykkeiden luovutukset

Kommentit

-

Ostolaskujen raportointi OTI ja OTU

Yleiset kommentit ostolaskutietojen raportointiin ja ehdotettuun aikatauluun (20.pv kuukausittain)

Pidämme raportointiaikataulua liian tiheänä. Vuosittainen raportointi tulisi olla riittävä. Muutoksen toteuttaminen vuoden 2028 alusta lähtien tulee myös olemaan liian aikaisin suhteessa siihen, miten iso muutos tulisi olemaan. Jotta raportointi olisi mahdollisimman sujuvaa, tulisi raportioijilla olla käytössään sellaiset järjestelmät, jotka mahdollistavat raportoinnin ja sen vaatimat tietosisällöt automaattisesti, joten esitetty voimaantuloaikataulu on epärealistinen.

Kommentit solutasoisiin tietosisältöihin: onko tiedot toimitettavissa, mitä haasteita tiedon toimittamisessa voi olla (yksilöi solut joissa haasteita)

Kommentit

Kilpailutustunnusten lisääminen ja tarkastaminen laskuilla aiheuttaa merkittävää manuaalista lisätyötä laskujen käsittelijöille. Toimittajien ohjeistaminen kilpailutustunnusten lisäämiseksi kaikille laskuille on käytännössä haastavaa, eikä kaikilla toimittajilla ole järjestelmissään valmiuksia tuottaa vaadittavaa tietoa oikeaan kenttään. Myöskään olemassa olevat laskutusjärjestelmät eivät välttämättä toimi yhteen vastaanottavan tahon kanssa, eli merkittävä riski on olemassa, ettei ostolaskulle lisätty sopimustunnus koskaan saavu perille kunnan laskujärjestelmään.

Pidämme ostolaskujen tuoterivitietojen toimittamista osana ostolaskuaineistoa liian raskaana vaatimuksena tietovarannon tavoitteisiin nähden erityisesti, koska ko. tieto on tarkoitus lähtökohtaisesti salata. Tuoterivitasolla raportoitavien tietojen käyttötarkoitus ja hyödyt jäävät esityksessä epäselviksi aiheutuvaan työmäärään nähden. Ostoreskontratietojen toimittaminen esimerkiksi laskun perusteella tehtyjen tiliöintirivien tasolla tuoterivitietojen sijasta olisi tarkoituksenmukaisempi vaihtoehto sekä arkaluonteisten tietojen käsittelyn että hallinnollisen työn määrän osalta palvelun kuitenkin tietovarannon käyttötarkoitusta. Esitetyt vaatimukset tietosisällölle ja tiukka aikataulu vaarantavat tiedon yhtenäisyyden ja vertailukelpoisuuden. Tämänkin vuoksi näemme, että tuoterivikohtainen tieto tulee poistaa raportoinnista tai vähintään siirtää tuoterivikohtaisen tiedon raportointia 2030-luvulle.

Esitämme, että vaatimus palveluluokan lisäämisestä tietosisältöön laskuittain poistetaan. Palveluluokka ei tuo tietosisältöön lisäarvoa, erityisesti kun usein on niin, että ostolaskun kirjaamisvaiheessa lasku ei kohdistu suoraan lopulliselle palveluluokalleen. Erityisesti näin on tukipalveluluokan ostolaskujen kohdalla.

Henkilötiedot ja välillisen paljastumisen riski: kuinka tunnistatte ja rajaatte pois ne tiedot, joita ei tule raportoida.

Kommentit

Henkilötietojen paljastuminen tulee olemaan isossa laskumassassa riski. Emme voi lähtökohtaisesti olettaa, että toimittaja tietää, mitkä tiedot kunnan tulee salata vaan vastuu tiedon salaamisesta tulee olemaan 100 % kunnan tehtävä. Salaamismerkinnät tulevat olemaan täysin manuaalista työtä. Laskuaineistoa tulisi tarkastaa jälkikäteen, ettei laskuaineisto sisällä salassa pidettävää tietoa. Tämä tulee olemaan merkittävä tietosuojariski tietojen raportoinnissa.

Arvioi asetuksella annettavan tietosisällön toimittamisen kustannuksia (perustamiskustannukset ja vuosittaiset pysyvät kustannukset)

Kommentit

Aikataulun toteutuminen voi osoittautua haastavaksi. Erityisesti tilanteessa, jossa aineisto on käytävä ennen toimittamista manuaalisesti läpi esimerkiksi tietosuojasyistä, käsittelytyö hidastaa prosessia merkittävästi. Aineistoa kertyy erittäin suuria määriä jo kuukausitasolla. Nykyinen esitetty laajuus raportoinnissa tulee tarkoittamaan ainakin osittain manuaalista työtä. Tämä manuaalinen raportointi tulee myös lisäämään työmäärää raportoitvien yksiköiden, niin hyvinvointialueiden kuin kuntien puolella. Tämän vuoksi tämän muutoksen aiheuttamat kustannukset tulee kattaa hyvinvointialueille ja kunnille täysimääräisesti toteutuneiden kustannusten perusteella.

Kuntaliitto on omassa lausunnossaan esittänyt arvioita, että yksistään sopimustunnuksen lisääminen laskulle tulee maksamaan noin 2,5 euroa/lasku. Arvioimme, että tuo kustannus ei välttämättä ole riittävä, kun otetaan huomioon, että sopimustunnus voidaan joutua etsimään Hilma-järjestelmästä manuaalisesti. Ja jo pelkästään esitetty arvio 2,5 euroa/lasku tarkoittaisi Joensuun kaupungille yli 110 000 euron vuosittaisia pysyviä kustannuksia työmäärässä. Tämän lisäksi tulee huomioida ostolaskujärjestelmään vaadittavien muutosten tekeminen, joiden kustannuksesta ei ole voitu vielä saada minkäänlaisia arvioita järjestelmätoimittajalta. Lisäksi perustamiskustannuksena tulee ottaa huomioon useiden satojen laskun käsittelijöiden kouluttamisesta aiheutuvat kustannukset, joita ei voi määritellä ennen kuin hankintatietovarantoa koskevat tietosisällöt ovat selvillä ja saadaan selvyys siihen, mitkä vaiheet tulevat manuaaliseksi työksi. Näin ollen kustannukset tulevat selviämään vasta pitkälti vuoden 2027 puolella.

Lisäksi tulisi huomioida, että palveluntarjoajat tulevat nostamaan hintojaan vähintään välillisesti, mikäli laskusisältöihin tehdään toimittajien työmäärää nostavia muutoksia, kuten tässä projektissa on esitetty. Herääkin merkittävä kysymys siitä, miten kunnille hankintatietovarannosta esitetyt kustannussäästöt todellisuudessa muodostuisivat.

Kaikkien edellä esitettyjen seikkojen perusteella esitämme, että hankintatietovarannon käyttöönottoa lykätään siten, että hyvinvointialueiden raportointivelvoite käynnistyy vasta vuoden 2028 lopulla tai 2029 alusta ja kuntien raportointivelvoite sen jälkeen.

Eskelinen Tiina
Joensuun kaupunki - Talouspalvelut